

Miljø- og Fødevareministeriet
Departementet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

Den 21. september 2020
Sagsnummer: 2020-646

./.

Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering grundnotat om Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om forelæggelse på Den Europæiske Unions vegne af forslag om ændring af bilag IV til Baselkonventionen om kontrol med grænseoverskridende transport af farligt affald og bortskaffelse heraf med henblik på partskonferencens 15. møde og Den Europæiske Unions holdning til andre parters forslag om ændring af bilag IV og andre bilag, KOM (2020)362.

Med venlig hilsen

Jesper Wulff Pedersen

Den 17. september 2020
MFVM 132

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om forelæggelse på Den Europæiske Unions vegne af forslag om ændring af bilag IV til Baselkonventionen om kontrol med grænseoverskridende transport af farligt affald og bortskaffelse heraf med henblik på partskonferencens 15. møde og Den Europæiske Unions holdning til andre parters forslag om ændring af bilag IV og andre bilag

KOM (2020)362

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til afgørelse med henblik på det 15. partsmøde under Baselkonventionen. Forslaget vil, hvis det vedtages, betyde at EU vil arbejde for forbedret kontrol, juridisk klarhed og miljøvenlig håndtering af affald som bidrag til den cirkulære økonomi. Som en del af den målsætning vil EU stille forslag om tydeliggørelse af beskrivelserne af bortskaffelsesoperationerne i bilag IV til konventionen. EU ønsker ligeledes at kunne bakke op om andre parters forslag om for eksempel angivelser af affald fra elektrisk og elektronisk udstyr. Med afgørelsen lægges også op til, at EU i samråd med medlemsstaterne kan aftale justeringer under forhandlingerne på partskonferencen samt, at EU, hvis der vedtages ændringer, vil tage de fornødne skridt til at sikre at den nuværende kontrol internt i EU ikke berøres. Forslaget vurderes ikke at have væsentlige statsfinansielle, samfunds eller erhvervsøkonomiske konsekvenser i Danmark. Forslaget vurderes at forbedre miljøbeskyttelsen.

Baggrund

Kommissionen har den 7. august 2020 fremlagt forslag om forelæggelse på Den Europæiske Unions vegne af forslag om ændring af bilag IV til Baselkonventionen om kontrol med grænseoverskridende transport af farligt affald og bortskaffelse heraf med henblik på partskonferencens 15. møde og Den Europæiske Unions holdning til andre parters forslag om ændring af bilag IV og andre bilag. Forslaget er modtaget i en dansk sprogudgave fra Rådssekretariatet den 7. august 2020.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 192 og artikel 218, stk 9, og forslaget kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Formål og indhold

Kommissionen har fremsendt forslag til afgørelse med henblik på forberedelse af det 15. partsmøde under Baselkonventionen. Forslaget til afgørelse indeholder mål som EU ønsker at forfølge i forhandlingerne. Målene handler om at sikre forbedret kontrol gennem fuld anvendelse af konventionens kontrolmekanismer, forbedre den juridiske klarhed omkring bortskaffelsesoperationer i bilag IV samt at støtte en miljøvenlig håndtering af affald på globalt plan og bidrage til en global cirkulær økonomi.

Forslaget til afgørelse indeholder også beslutning om, at EU skal fremsætte et forslag til forhandlingerne som støtter disse mål. Forhandlingsforslaget vil medføre en klarere skelnen mellem slutdeponering og nyttiggørelse, en præcisering af at alle affaldshåndteringsoperationer er omfattet, samt en ajourføring og præcisering af beskrivelserne af håndteringsoperationerne i bilag IV. Forslaget har baggrund i anbefalinger fra en ekspertgruppe nedsat på det 13. partsmøde.

Med forslaget til afgørelse ønsker EU også mulighed for at kunne støtte forslag fra andre Baselparter til ændringer i andre af konventionens bilag, som er i overensstemmelse med EU's mål. Ligeledes ønsker EU mulighed for at støtte forslag fra andre parter vedrørende omklassificering af affald fra elektrisk og elektronisk udstyr under bilag II og bilag VIII, som vil betyde at elektronisk affald fremover vil underlægges anmeldelsesproceduren (forudgående skriftligt samtykke fra de berørte kompetente myndigheder). På nuværende tidspunkt kræves der ikke forudgående skriftligt samtykke for visse ensartede typer af elektronikaffald.

Forslaget til afgørelse indeholder mulighed for, at EU, i lyset af udviklingen på det 15. partsmøde, i samråd med medlemsstaterne kan justere i ovenstående holdning uden at konsultere Rådet.

Endelig indeholder forslaget til afgørelse bestemmelse om, at EU, hvis der vedtages ændringer, vil tage de fornødne skridt til at sikre via en regional aftale, at den nuværende kontrol internt i EU ikke berøres. Hermed ønskes sikret at en omklassificering af elektrisk og elektronisk affald ikke vil medføre reelle ændringer i transporten af affald internt i EU og EØS.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Da formålet med forslaget vedrører opfyldelse af EU's internationale forpligtelser, vurderes det, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Rådets forordning (EF) nr. 1013/2006 af 14. juni 2006 om overførsel af affald (transportforordningen) omfatter ændringer, som foretages i Baselkonventionen. Transportforordningen er direkte gældende i dansk ret og dele heraf implementeret via bekendtgørelse nr. 1229 af 21. november 2019 om overførsel af affald og overførsel af brugt elektrisk og elektronisk udstyr (import-/eksportbekendtgørelsen).

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget kan medføre behov for tilpasning af særligt transportforordningen og mulig præcisering i import-/eksportbekendtgørelsen.

Økonomiske konsekvenser

Rådsafgårelsen har ikke i sig selv økonomiske konsekvenser. Rådsafgårelsen forventes ikke at bibringe statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, da rådsafgårelsen sikrer status quo internt i EU og EØS. Forslaget forventes ikke at få væsentlige administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, da rådsafgårelsen sikrer status quo internt i EU og EØS. Virksomheder, som eksporterer elektronikaffald fra Danmark ud af EU, vil kunne opleve mindre økonomiske omkostninger i forbindelse med, at der indføres anmeldeligt for denne type af affald.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Forslaget har ikke betydning for beskyttelsesniveauet i EU, da status quo sikres inden for EU og EØS. Forslaget vil øge beskyttelsesniveauet globalt og i en række udviklingslande, særligt såfremt forslag til nye angivelser af elektronikaffald i bilag II (kategorier af affald, der kræver en særlig undersøgelse) vedtages. Således sikres en mere sikker miljømæssig forsvarlig behandling af en af de affaldsstrømme, der volder størst problemer for miljø og sundhed, og som samtidig har et af de største potentialer for at bidrage til den cirkulære økonomi.

Konsekvenser for Grønland og Færøerne

Forslaget skønnes ikke at have nogen betydning for hverken Grønland eller Færøerne.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i EU Miljøspecialudvalget. Der er ikke indkommet bemærkninger.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er forventningen at forslaget vil opnå støtte fra et kvalificeret flertal af medlemsstater, da forslaget ses at være i tråd med allerede vedtagne EU-politikker og strategier, herunder den europæiske grønne pagt og Kommissionens handlingsplan for cirkulære økonomi.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder, at forslaget er i tråd med europæiske grønne pagt, Kommissionens strategi for cirkulære økonomi og den danske *Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi*, hvor det angives, at der skal arbejdes aktivt for, at EU skal stoppe med at eksportere affald ud af EU. Regeringen støtter Kommissionens forslag til rådsafgårelse, da forslaget sikrer mere juridisk klarhed om affaldsbehandlingsoperationer, som alene vil sikre bedre fælles forståelse af eksisterende lovgivning og lette kontrollen med overførsel af affald, samt forebygge ulovlige overførsler.

Regeringen kan støtte Kommissionens forslag om andre bilag til konventionen, for eksempel om andre Baselparters forslag til nye angivelser af affald fra elektrisk og elektronisk udstyr i bilag II (kategorier af affald, der kræver en særlig undersøgelse). Elektronikaffald er en af de affaldsstrømme, der volder størst problemer for miljø og sundhed, og som samtidig har et af de største potentialer for at bidrage til den cirkulære økonomi.

I Klimaplanen for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi ønskes der skærpelse af reglerne for eksport af affald fra elektrisk og elektronisk udstyr ud af EU. Regeringen arbejder derfor for alle stramninger, som vil resultere i, at afsender af elektronikaffald altid skal medbringe dokumentation for eventuel farlige stoffer, eller andre stramninger i forbindelse med eksport ud af EU.

Regeringen vil også arbejde for, at EU i forhandlingerne forslår en omklassificering af for eksempel kabler og andet affald fra elektrisk og elektronisk udstyr med henblik på at undgå eksport ud af EU til tredjelande, som ikke kan behandle affaldet på miljømæssig forsvarlig vis. Dette vurderes i lighed med

forslaget om elektronikaffald at bidrage til at forbedre beskyttelsesniveauet, ikke mindst i udviklingslandene. Da status quo sikres internt i EU og EØS og da der er begrænset eksport fra Danmark ud af EU af denne type affald, vurderes en sådan skærpelse ikke at påvirke de administrative og økonomiske konsekvenser for dansk erhvervsliv.

Regeringen finder ligeledes, at det bør tydeliggøres, at reglerne internt i EU ikke nævneværdigt berøres, selvom reglerne i Baselkonventionen skærpes, da man i EU-reguleringen allerede har et miljømæssig forsvarlig regelsæt som bibeholdes. Skærpelsen vil derfor alene gælde for tredjelande uden for EU/EØS, som har tiltrådt OECD-beslutningen, og for eksport fra EU til OECD-lande og udviklingslande.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.